

Kmečka trgovina

Izvoz jabolk iz Slovenije

Iz dravske banovine je bilo letos izvoženih izredno veliko jabolk v inozemstvo, posebno iz mariborskega, ljutomerskega ter ptujskega okraja, kjer je sadje posebno dobro obrodilo. Skoro vsa jabolka so bila izvožena v Nemčijo, in sicer največ na Dunaj, Berlin, München, Leipzig itd., le malenkost tudi v CSR. Cena izvoženega industrijskega in prečnega sadja je bila 75 par do 1 din, cena namiznega in potrošnega sadja pa 2 din do največ 3.10 din za kg.

V naslednjem navajamo množino izvoženega sadja v inozemstvo v mesecu oktobru t. l. po okrajih: Maribor, levi breg (nakl. postaja glav. kolodvor) 1.974.611 kg, Maribor, levi breg (nakl. postaja Pesnica) 1.766.800 kg, Ljutomer (nakl. postaja Gor. Radgona) 1.553.520 kg, Ljutomer (nakl. postaja Slatina Radenci) 20.000 kg, Ljutomer (nakl. postaja Ljutomer Križevci) 284 tisoč 740 kg, Ptuj (nakl. postaja Moškanjci) 138.700 kg, Ptuj (nakl. postaja Ivanjkovci) 88.800 kg, Ptuj (nakl. postaja Ormož) 76.600 kg, Maribor, desni breg 130.000 kg, Celje 377.195 kg, Murska Sobota 176.500 kg, Slov. Gradec 83.950 kg, Smarje pri Jelšah 10.000 kg, Slov. Konjice 6000 kg, Dravograd 29.300 kg.

Navajamo tudi skupno množino letos v avgustu, septembru in oktobru izvoženega sadja po okrajih: Maribor, levi in desni breg, 7.589.154 kg, Ljutomer 3.036.262 kg, Ptuj 1.616.543 kg, Murska Sobota 447.290 kg, Celje 763.845 kg, Smarje pri Jelšah 92.290 kg, Brežice 51.100 kg, Krško 97.000 kg, Slov. Konjice 28.000 kg, Dravograd 29.300 kg, Slov. Gradec 83.950 kg, Kočevje 23.692 kg, Lendava 19.900 kg.

Skupno je bilo letos izvoženega sadja v inozemstvo 13.878.326 kg. Če računamo vagonске pošiljke povprečno po 5000 kg, je bilo torej v inozemstvo izvoženih 2775 vagonov sadja.

Trgovinska pogodba z Italijo

Od 3. do 17. novembra so tekla v Rimu pogajanja med našo državo in Italijo zaradi nove trgovinske pogodbe, ki je sedaj sklenjena. Povečal se bo zlasti izvoz našega lesa v Italijo, kar bo za Slovenijo velike važnosti. Nova pogodba ne prinaša nobenih radikalnih sprememb, doseženi pa so zadovoljivi rezultati. Naš izvoz v Italijo je določen skupno na 250 milijonov lir. Naš izvoz se deli po skupinah takole: 108 milijonov lir za les, za živino in živalske proizvode 65 milijonov lir, za žitarice 41 milijonov lir in za druge proizvode 37 milijonov lir.

Slinavka in parkljevka v Sloveniji

Slinavka in parkljevka je precej razširjena v naši banovini. Najnovejši izkaz živinskih kužnih bolezni nam kaže, da so bili tile okraj okuženi po slinavki in parkljevki: okraj Brežice: Orešje in Stara vas, občina Bizeljsko; Osredok, občina Podstreda, Pesje, občina Videm; okraj Celje: Kranjčice in Podgorje, Podkraj; okraj Konjice: Slovenske Konjice; okraj Laško: Lažiše, Lahomno in Sv. Krištof; okraj Lendava: Beltinci, Srednja in gornja Bistrica, Kobilje, Žitkovci, Gor. Lakoš, Genterovci, Radmožanci, Melinci, Medelica; okr. Ljutomer; Žepovci, Stara nova vas, Cven, Mota, Pristava in Levščak; okraj Maribor desni breg: Bohova, Pivola, Rogoza, Sp. Hoče, Poljčane; okr. Murska Sobota: Krog, Rakičan; okraj Ptuj: Obrež, Černivec, Gomila, Jastrebel; okraj Slovenjgradec: Slovenjgradec, Kamovo in Salek; okraj Smarje pri Jelšah: Ravno, Imeno, Sedlarjevo, Gričice, Kačji dol, Dekmarce, Ples, Sv. Peter, Zrebče, Zagaj, Jazbince, Kartince, Senovica, Sv. Tomaž, Škofija.

Zaradi pobijanja te živinske kuge je izdala kr. banska uprava naslednje stroge odredbe, ki se glase: »Trgovcem z živino, ki pri nakupu živine osebno obiskujejo kraje, ki so okuženi ali ogroženi po slinavki ali parkljevki, je brez potrdila občine, odnosno Higijenskega zavoda ali javne bolnišnice, da so bili pri povratku iz okuženih krajev razkuženi, prepovedan vstop v hleve v vsaj banovini.

Položaj na živinskem trgu

V naši državi so živinski sejmi le srednje obiskani. Živinorejci ne silijo preveč z živino, deloma ker sedaj po večini krajev ni že tako huda stiska za denar, deloma pa, ker pričakujejo, da se bodo morale cene popraviti. S prodajo silijo

le tam, kjer imajo malo krme ter se boje, da bi morali pozneje v zimskem času še ceneje prodati živino. Cene so v splošnem stalne, drže se na dosedanji višini. Izvažajo se živina v glavnem še vedno na področje bivše Avstrije. Nemčija kupuje samo svinje in svinjsko mast. V Italijo se izvažajo sedaj precej svežega mesa. Čehoslovaška je prepovedala uvoz goveje živine, ovac in koz iz Jugoslavije. Pri nas se sedaj trguje živina po sledečih cenah: Ljubljana: voli I. vrste 6 din, voli II. vrste 5 do 5.50 din, voli III. vrste 4 do 5 din, telice I. vrste 6 din, telice II. vrste 5 do 5.50 din, telice III. vrste 4 do 5 din, krave I. vrste 5.50 din, krave II. vrste 4.25 din, krave III. vrste 2.50 do 3 din, teleta I. vrste 8 din, teleta II. vrste 7 din. — Ptuj: voli 3.75 do 4.50 din, krave 2.50 do 3.75 din, bik 3.50 do 4 din, junci 3.50 do 4 din, telice 3.50 do 4.75 din. — Kranj: voli: I. vrste 6.25, II. vrste 5.50, III. vrste 5 din; telice: I. vrste 6.25, II. vrste 5.50, III. vrste 5 din; krave: I. vrste 5.50, II. vrste 4.50, III. vrste 1.75; teleta: I. vrste 8, II. vrste 7 din.

Svinje

Svinjam je cena nekoliko nazadovala. Najprej je padla na Hrvaškem, potem pa še v naših krajih. Vzrok so težave zaradi izvoza. Posebno mesna industrija ne more izvažati svojih izdelkov v zaželjeni meri, pa zaradi tega manj kupuje. Pač pa je živahno povpraševanje po mladih rejnih svinjah, ki se še najboljše prodajajo. Na ptujskem sejmu so se prodajale debele svinje po 8 do 8.50 din, pršutarji po 7.25 do 7.75, plemenske svinje pa po 7 do 7.25 din. Mladi prašički 6 do 12 tednov stari so bili po 60 do 120 din komad. Na Gorenjskem špeharji po 10.50, pršutarji pa po 8.50 do 9.50 din. V Ljubljani se prodajajo špeharji po 10, pršutarji po 9 din za kilogram. Na Hrvaškem so pršutarji po 7 do 7.25, debele svinje po 8, mlade rejne svinje pa so po 9—10 din kilogram.

Surove kože — ovčja volna

Goveje surove kože se prodajajo sedaj po 8 do 11 din, telečje kože so po 11 din, svinjske pa po 6 do 8 din za kilogram. Ovčja volna neoprana se prodaja po 24 do 26 din, oprana pa po 34 do 36 din kilogram.

Tržne cene v Mariboru

dne 26. novembra 1938

Meso: Goveje salo 15—16 din, slanina 15 do 16 din, pljuča 7—8 din, jetra 8—10, reberca 10—12 din, svinjsko meso 12—13 din, ribe 15—17 din, morske ribe 10—28 din, zajec 13—14 din za 1 kg.

Zelenjava: krompir 0.65—1.50 din kg, merica 5—6 din, čebula 2—4 din, česen 6—10 din kg, 1 din, karfiola komad 1—7 din, ohrovt 0.50—1.50,

Tako nima smisla!
Zanesljivo učinkuje
samo
ZELIO

hren kg 8—9, zelena komad 0.50—2.50 din, buča 0.50—2 din, paradižniki kup 1 din, šopek peteršilja 0.50—1 din, glavna solata 1—2 din, endivija 0.25—1 din, kup motovilca, radiča, spinače, vrtnega korenja in fižola v stročju 1 din, por komad 0.25—1 din, 2—4 komade kolerabe 1 din, luščen grah liter 7—10 din, 2—3 komade redkve 1 din, šopek majarona 0.50—1 din.

Sadje: jabolka 3—6 din, hruške 4—8 din, suhe slive 8—12 din, krhlji kg 10 din, cel orehi 10 din, luščeni orehi 26—32 din, liter svežih kostanjev 2—3 din, liter pečenih kostanjev 6 din, šipek liter 3 din.

Zito: pšenica 1.50—1.75 din, rž 1.50 din, ječmen 1.50 din, koruza 1.25—1.50 din, oves 1 din, prosa 1.50 din, ajda 1.25 din, fižol 2—3.50 din.

Mlečni izdelki: mleko liter 1.50—2 din, smetana liter 10 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—30 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.75—1.25, konzervirana jajca kom. 1 din.

Perutnina: kokoš 18—25 din, par piščanec 20—60 din, gos 40—45 din, puran 30—80 din, raca 15—20 din.

Krma: sladko seno 0.80 din za 1 kg, slama 0.42 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Odvetnik iztožil zastaran dolg; obsodba. B. š.
Odvetnik je terjal od Vas plačilo nekega že zastaranega dolga. Odzvali se niste, tudi ne na poziv sodišča (odnosno na tožbo), ker odvetnik ni navedel datumov. Vzlic temu ste bili obsojeni na plačilo dolga. Vprašate, ali sme sodnik obsoditi toženca na plačilo iztoženega dolga, čeprav ni v tožbi naveden niti kak datum. — Ni nujno, da tožnik že v tožbi navede, kdaj je iztoževana terjatev nastala. Pa čeprav bi bil v tožbi datum naveden in bi sodišče spoznalo, da je zastaralni rok že pretekel, se sodišče na zastaranje ne ozira, ker ga mora toženec izrečno ugovarjati. Morali bi torej Vi priti k razpisani razpravi in tam ugovarjati zastaranje. Ker pa niste prišli, je moral sodnik smatrati tožnikove navedbe za resnične in Vam z zamudno sodbo naložiti plačilo iztoževane terjatve s stroški vred. V vabilu k razpravi ste bili opozorjeni, da bo sodišče ob Vašem izostanku smatralo tožnikove navedbe za resnične!

Naknadno uveljavljenje »dedovine« (dedščine). Š. B. Vaš polkojni oče je izročil polovico posestva, vredno 50.000 din, najmlajši hčeri za 10.000 din, pri čemer je izročilno pogodbo sestavil notar. Ko ste se zaradi tega na sodišču pritožili, so Vam dejali, da kar je kraljevi notar potrdil, to je veljavno. Ker ste v »Slov. gospodarju« čitali, da

dedna pravica zastara šele v 30 letih, vprašate, ali bi se dalo še kaj ukreniti v Vaš prid. — Dedna pravica, o kateri ste čitali, je izvirala iz testamenta; le ta zastara šele v 30 letih. V Vašem primeru pa ste bili očitno le prikrajšani v Vaši zakoniti dedni pravici, zaradi česar bi mogli, odnosno morali zahtevati le svoj nujni dedni delež, odnosno njegovo zvišanje. Ta pravica pa zastara že v treh letih. — Pouk, ki so Vam ga dali na sodišču, ne drži. Vi bi lahko dali precenti izročeno posestvo in bi se pri preračunu zapuščine, odnosno Vašega nujnega dednega deleža, morali vpoštevati znesek, za kolikor je najmlajša hč dobila posestvo izpod prave vrednosti.

Slaba reja svinj v višjih legah. Jurij P. Vaša posestvo leži 1000 metrov visoko; zemlja je peščena. Pesa ne uspeva, svinje se nočejo tako zrediti kot v nižavah vzlic skrbni reji in izmenjavi pasme. — Splošen pojav je, da v višjih legah radi peščene zemlje pesa ne uspeva. Kaj prida se tu ne da pomagati. Poskusite z umetnimi gnojili (dušikom, kalijem) in zalivanjem z gnojilom. — Čudno pa je, da se Vam ne posreči svinj tako zrediti kot v nižavah. Visoka lega tu ne bo kriva, vsaj bistveno ne. Najbrž so svinje kake slabe vrste, odnosno ne izkoriščajo dobro hrane. Poskusite pri krmiljenju z dodatki rudinskih snovi, dokler so svinje mlade z mlekom, dodatkom ribje moke in ribjega olja.

Izpodbijanje kupoprodajne pogodbe po smrti prodajalca? N. N. Ako prodajalka (ali sploh ena stranica pri katerem koli dvostransko obveznem poslu) ni sprejela od druge stranke (kupcev) niti polovice občne vrednosti tega, kar je sama dala, ji daje zakon kot oškodovanki pravico, zahtevati razveljavljenje in postavitev v prejšnji stan. Druga stranica more ohraniti posej v moči s tem, da je pripravljena povrniti, kolikor nedostaja do obče vrednosti. Nerazmernost se določi po času, ko je bil posej sklenjen. V Vašem primeru je treba prišteti, odnosno vpoštovati tudi vrednost tistih predmetov, ki jih je prodajalka sicer izročila kupcem, pa se niso vpisali. — Navedeni pravni pomoček pa ne velja, ako se mu je prodajalka izrečno odpovedala ali ako je domnevati iz razmerja oseb, da so hotele skleniti pogodbo, mešana z odplatno in neodplatno. — Opisano oškodbo zaradi prikratbe nad polovico uveljavlja — ako je pristojala zapustnica — po našem mnenju lahko tudi njen dedič. Ako pa je bila v kupoprodajni pogodbi skrita delna daritvena pogodba, lahko zahteva zapustničin otrok, ako ima pravico na dolžni delež, da se to, kar je zapustnica darovala med živimi, vpošteva pri proračunu zapustine.

Vojaški pilot. K. V. Imate 18 letnega sina, kateri ima veselje za vojaškega letalskega pilota. Vprašate, kje bi ga dali brezplačno izučiti. — Vaš sin naj napravi prošnjo na poveljstvo vojaškega otročja v Celju, da bi rad prostovoljno nastopil vojaško službo pri aviatiki. Priložiti mora Vaše zadevno pismeno dovoljenje. Ako želi morda postati podčastnik, naj prosil za sprejem v zrakoplovno podčastniško šolo v Novem Sadu ali v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo v Divuljah, kadar bo razpisan natečaj; v to šolo lahko vstopi iz kadra, pa tudi neposredno iz civila.

Koliko litrov mora vsebovati mernik žita? F. M. Na to vprašanje vam žal ne moremo povsem točno odgovoriti, ker ne veljajo za vse kraje enaki predpisi, odnosno gre prav za prav le za običaje. Ponekod vsebuje mernik 42 litrov (kar je na štajerskem najbolj običajno), ponekod le 25 litrov, na Kranjskem navadno 33 litrov. Mero dajna bo pač navadna mera, ki velja v okraju, odnosno občini, kjer je treba pogodbo izpolniti; povprašajte kakega tamošnjega sodnega čenilca ali župana. — Nasvetov, kako se odstranjuje dlako, odnosno brke in brado, da se ne bi trebalo več brijti, ne dajemo. Najdete jih lahko v inseratnem delu časopisov ali koledarjev; seve ne jamčimo za njih uspešnost. Morda bi vam utegnili na zadevno prošnjo odgovoriti g. p. Alojzij Lipej iz Brežic.

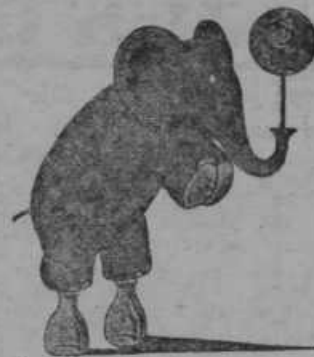
Oblastna dovolitev za otvoritev krčme. Krajevna potreba. A. S. Zgradili ste si hišo na deželi po odobrenih načrtih in z namenom, da bi v njej izvrševali krčmarsko obrt. Prošnjo za podelitev zadevnega oblastnega dovolila vam je upravna oblast zavrnila z navedbo, češ da ni krajevne potrebe za ustanovitev nove krčme. Vprašate, ali je resnična Vaša informacija, da je pred kratkim izšel zakon, ki določa, da se mora izdati krajevna pravica za nove zgradbe, kojih prostori odgovarjajo zakonitim predpisom. — Navedeni zakon

ni izšel. Obrtna oblast podeljuje dovolila po svojem prostem preudarku. Zato eventualna pritožba ne bi pomagala. Poskusite prošnjo ponoviti. Ako vam občina in prisilna združba niti ne bi hoteli dati izjave o dani krajevni potrebi, bi vam obrtna oblast lahko vseeno podelila dovolitev, ker ni vezača na mnenje občine in prisilne združbe.

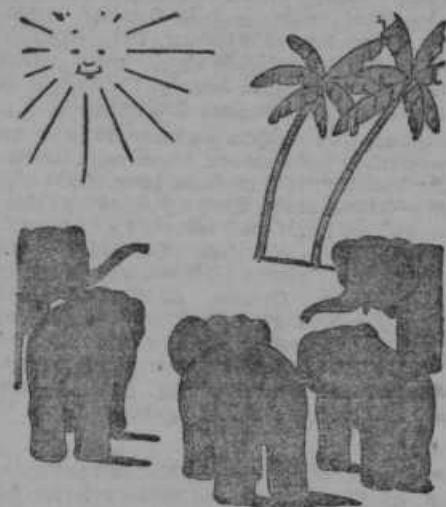
Sprejem ubožca na brezplačno stanovanje; plačilo zgradarine. Ana B. Iz usmiljenja ste vzeli neko ubogo revo na stanovanje, dokler si ga ne bi našla drugod. To se je zavleklo za leto dni. Med tem je prišel finančar, vpisal revo kot najemnico, čeprav ste ga opozorili, da vam ne plačuje nikake najemnine — sedaj vas pa davčna uprava terja na plačilo 13 krat večjega davka nego ste ga plačevali doslej. — Davku na dohodek od zgradb so zavezane vse zgradbe, ki so namenjene za prebivanje ali drugo trajno uporabo. Doslej ste bili plačili tega davka oproščeni očitno iz razloga, ker je zgradba služila izključno vam kot kmetovalki in morda vašim kmetijskim delavcem. Čim pa se je vselila omenjena reva (katere najbrž ne bo mogoče smatrati za vašo kmetijsko delavko), je davčna oprostitve prenehala, čeprav vam reva ni plačevala nikake najemnine. Za davčno osnovo se v takem primeru vzame višino letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje. Od te najemne vrednosti se odbije 30%. Od ostalih 70% se mora plačati 12 odstotkov osnovne zgradarine, 2% dopolnilne zgradarine in razen tega še avtonomne doklade, čijih višina je za razne občine različna. — Ako ste pristojno občino omenjene reve opozorili, da imate revo na stanovanju in jo prosili, naj ji oskrbi drugo, bi vam po našem mnenju morala povrniti zgradarinski davek, ki ste ga morali plačati, ker se je preselil tako zavlekla. Vaša občina ni obvezana skrbeti za tuje občinarje.

Sodna odmera odvetniške nagrade napram lastni stranki. P. F. V pravdi zaradi razžaljenja časti, v kateri vas je zastopal odvetnik, ste sklenili poravnavo, pri čemer ima vsaka stranica trpeti svoje stroške. Vaš odvetnik zahteva od vas previsoko nagrado. — Po § 28. zakona o odvetnikih imate pravico zahtevati — dokler odvetnik ni vložil zoper vas zahtevne tožbe — pri sodišču, pri katerem je bila stvar rešena, odmero odvetniške nagrade in stroškov, ki so nastali iz zastopanja pred sodiščem. Čudno se nam zdi, da vam niso ustregli. Napravite ponoven pismen predlog ali pa se pritožite pri predstojniku sodišča. Za razpravo, ki ne traja preko pol ure, se navadno prizna 80 din nagrade, za nadaljnje pol ure 40 din, za konference pred razpravo navadno nič, kvečjemu pa 40 din.

Pošiljatev denarja iz Nemčije v domovino. I. K. Kot sezonski delavec smete pošiljati domov mesečno 35 mark potom klirringa in 10 mark po pošti. Ako bi radi poslali še več denarja, po našem mnenju lahko prosite kakega drugega delavca, ki ne pošilja ničesar ali pa manj, nego je dopustno, naj od pošlje vaš denar na naslov vaših domačih. — Iz Nemčije, odnosno bivše Avstrije se sme prenesti v Jugoslavijo le 300 din in 10 mark, zato vaš načrt z avstrijskim posredovalcem ne bi vedel do željenega uspevka.

Sedaj je šele nastopil najtežji čas za našega malega moža. Čuvaj ga je učil različnih umetnosti in pri najmanjši nepazljivosti je neusmiljeno pela palica. Solze niso nič pomagale! Moral je stati na glavi in hoditi po steklenicah. Mnogo je pretrpel v cirkusu!

Zbrali so se — bilo jih je mnogo — sami sorodniki. Tetke, strici, bratranci in še drugi daljni sorodniki. Posvetovali in ugibali so, kje naj bi iskali izgubljenčka. Sonček pa jim pove, kje je Jumbo in kdo ga je ukradel. (Konec sledi)

Za zimske večere

Kaj še sledi po: večnem življenju?
(Amen. — Verjem ... vstaženje mesa in večno življenje. Amen.)

Kaj pogleda vsak človek najprej ko gre v kako veliko cerkev? (Kje so vrata.)

Kateri evangelist mora biti na vsaki poštni pošiljki, če jo pošlješ? (Marko.)

Kateri svetnik ni šel v nebesa? (Sv. Erija ni šel, ampak se je peljal v ognjenem voz.)

Kaj moramo storiti, da nam škorenj ne odrgne? (Čevlje nositi.)

Skrivalnica

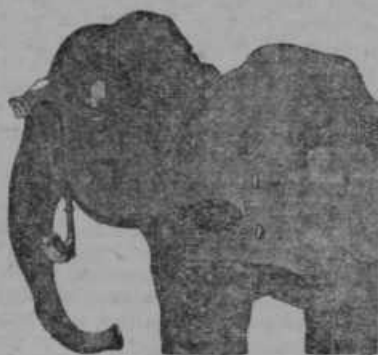

Jožeka in Marico opazujeta pes, veverica in zajca. Poiščite jih!

Našim malčkom

Jumbo

3

»Kje je le naš Jumbo?« uboga mati pretaka bridke solze za porednim sinčkom. Oče je že preiskal dvorišče in hišo. V vsak kot je pogledal — a Jumba ni mogel najti nikjer. Izginil je in ni ga bilo več.

Ladja je plavala po velikem morju. Vedno bolj se je oddaljevala od Jumbove rojstne hiše: marsikatero solzo je potočil in se bridko kesal, ker je ušel od doma. Lovec se pa ni zmešil za njegovo žalost. Odpeljal ga je v cirkus.